

AB-MEMO

Aan : Algemeen Bestuur OD NHN
Datum vergadering : 31-03-2025
Auteur : E. de Koekkoek (concerncontroller)
Onderwerp : Procesmemo Integrale besluitvorming toekomst OD NHN
Agendapunt : 3.1
Bijlage(n) : -
Portefeuille : M. Versluis/ R. Vennik a.i. (portefeuille bedrijfsvoering)

Gevraagd van het AB

Het algemeen bestuur wordt gevraagd kennis te nemen van het proces om uiterlijk dit najaar te komen tot besluitvorming over een toekomstbestendige OD NHN, zelfstandig danwel in samenwerking/ mogelijke fusie met andere omgevingsdiensten werkzaam in Noord-Holland.

Dit AB Memo vormt een integraal onderdeel van het AB Besluit vaststelling Kadernota 2026, naast de zienswijzen deelnemers en de reactie van het dagelijks bestuur op de zienswijzen Kadernota 2026. Voor deze Memo is op 12 maart in het algemeen bestuur opdracht gegeven.

Doel van de memo

Het doel van dit Memo is om een aantal momenten in de tijd te beschrijven met als doel om dit najaar te komen tot integrale besluitvorming ten aanzien van de toekomstige OD NHN.

Aanleiding

In de vergadering van het algemeen bestuur op 12 maart 2025 is naar aanleiding van de behandeling: Kadernota 2026, de ingediende zienswijzen van de deelnemers en de reactie van het dagelijks bestuur op de ingediende zienswijzen, besloten om het AB Besluit Kadernota 2026 aan te houden en het DB opdracht te geven voor het opstellen van een procesmemo met als doel te komen tot integrale besluitvorming ten aanzien van de toekomst van de Omgevingsdienst Noord Holland-Noord.

Inhoud

Het betreft de volgende drie besluitvormingsmomenten

1. Zomer 2025: 0-Lijn met alleen indexatie en mogelijk tevens een 3%- of 5% bezuinigingsscenario;
2. Najaar 2025 – uiterlijk 27 november - Integrale besluitvorming toekomst OD NHN;
3. 2026 Nader uit te werken toekomstvariant ten aanzien van verregaande samenwerking/ fusie.

Ad 1. Zomer 2025 - 0-lijn met alleen indexatie en mogelijk tevens een 3%- of 5% bezuinigingsscenario

Deze variant houdt in dat de in de kadernota aangegeven autonome ontwikkeling van de indexatie wordt verwerkt in de begroting 2026. Nieuw beleid, waaronder wettelijke taken, en autonome ontwikkelingen op het gebied van het bestuurlijk vastgestelde plan van aanpak robuustheid en de P.M. Post vanuit bedrijfsvoering, zoals opgenomen in de kadernota 2026, wordt niet opgenomen in de begroting 2026. Deze lijn wordt in deze variant ook in de jaren na 2026 gecontinueerd.

Het algemeen bestuur heeft op 11 december 2024 besloten om alsnog de door de Regietafel gevraagde bezuinigingsscenario's van 3% en 5% op te leveren. Deze worden als bijlage in de zienswijzeprocedure bij de begroting 2026 toegevoegd.

Indien door het algemeen bestuur op 9 juli wordt besloten om met een bezuinigingsscenario in te stemmen, dan zal dit betekenen dat de conceptbegroting 2026 inclusief de verwerking van het betreffende bezuinigingsscenario wordt aangenomen. Het risico van het instemmen met het vaststellen en meerjarig continueren van deze variant is dat de organisatie niet meer kan voldoen aan haar maatschappelijke - en wettelijke taken en daarnaast ook aan nog minder robuustheidscriteria zal voldoen.

DB	9 april	Begroting 2026 aanbieden aan deelnemers
Deelnemers	10 april t/m 25 juni	Indienen zienswijzen door deelnemers
DB	2 juli	Reactie DB op zienswijzen begroting
AB	9 juli	Vaststellen begroting 2026

Ad. 2 Najaar 2025 – Integrale besluitvorming toekomst OD NHN

In het op 27 juni 2024 bestuurlijk vastgestelde Plan van Aanpak robuustheid zijn vier scenario's opgenomen om te kunnen groeien naar robuustheid. Scenario A1 richt zich op korte termijn optimalisatie en harmonisatie van de huidige dienstverlening en bedrijfsvoering. Dit scenario is randvoorwaardelijk voor de scenario's A2, A3 en A4 en voor het kunnen voldoen aan de genormeerde prestatie-indicatoren van het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH (IBP VTH).

bron: plan van aanpak Robuustheid, AB 27 juni 2024

De focus ligt in scenario A1 op het optimaliseren en harmoniseren van de huidige dienstverlening en bedrijfsvoering waarmee voldaan kan worden aan de genormeerde robuustheidscriteria. Het nadeel van scenario A1 is dat onzekerheid over de langere termijn blijft bestaan in relatie tot de toenemende complexiteit van de maatschappelijke opgaven.

Het grootste risico betreft echter de financiële haalbaarheid. In 2024 is een structureel benodigd bedrag geraamd van jaarlijks € 1,7 miljoen. Vooralsnog zijn geen financiële middelen toegekend. Mogelijk wordt wel vanuit de resultaatbestemming 2024 een incidenteel bedrag toegevoegd aan een nog in te stellen bestemmingsreserve Robuustheid. Verwacht mag worden dat aan het ministerie I&W in de voortgangsrapportage aankomende juni een onveranderd - en mogelijk verslechterd - beeld zal moeten worden gerapporteerd.

Het risico is reëel dat door het niet beschikbaar stellen van de benodigde structurele financiële middelen voor: 1. (wettelijke) taken, 2. robuustheid en 3. een potentiële bezuiniging van 3% of 5%, de organisatie niet meer volledig kan voldoen aan maatschappelijke - en wettelijke taken en daarmee ook achteruitgaat op het voldoen aan de robuustheidscriteria.

Nadat op 9 juli het algemeen bestuur zowel de begroting 2026 als de resultaatbestemming 2024 heeft vastgesteld kan worden onderzocht of en hoe incidentele middelen beschikbaar te maken om de verslechtering in voortgang op de robuustheidscriteria op te vangen.

In deze besluitvormingsfase zal deels gebruik gemaakt worden van de conclusies van een door de provincie aan te stellen bestuurlijke verkenner. De verkenning zal zijn gericht op de verdergaande samenwerking van/ fusie tussen (enkele van) de vier omgevingsdiensten die binnen Noord-Holland actief zijn.

Op basis van de op te leveren conclusies, zal vanuit het perspectief van de OD NHN een toekomstvariant worden opgesteld waarin voor- en nadelen, risico's en financiële consequenties worden uitgewerkt. Op zijn vroegst zal in het najaar 2025 een integraal rapport beschikbaar zijn waarna processen kunnen starten om tot besluiten te komen. Zo nodig worden gevolgen van keuzes opgenomen in de Kadernota 2027.

Ad. 3 2026 - Uit te werken verkozen toekomstvariant ten aanzien van verregaande samenwerking/ fusie

In dit jaar wordt gebruik gemaakt van de in 2025 door de provincie aan te stellen bestuurlijke verkenner, die door de provincie wordt bekostigd. Deze verkenning zal zijn gericht op de uitwerking van verdergaande samenwerking van/ fusie tussen (enkele van) de vier omgevingsdiensten die binnen Noord-Holland actief zijn. Vooralsnog is nog niet bekend wanneer deze verkenner aangesteld wordt.

Deze variant laat onverlet dat de (financiële) risico's zoals opgenomen in eerdere besluitvorming blijft bestaan.

Toelichting provincie Noord-Holland

We willen onze inwoners en ondernemers een gelijke goede zorg geven voor onze fysieke omgeving net als in de andere regio's in Nederland. De U&H-strategie beschrijft de richting en ontwikkeling die ook deze omgevingsdienst wil maken. Er is erg veel waardering voor de bestaande OD-organisatie en de deskundige inzet van haar medewerkers die staan voor een goede uitvoering van de door ons gegeven taken. Maar de omgeving verandert. Naast grote maatschappelijke opgaven zoals de woningbouw of de energietransitie is, is ook sprake van nieuwe wet- en regelgeving. Vanuit het Interbestuurlijk Programma VTH van het Rijk, VNG en IPO zijn producten mede namens ons ontwikkeld en afgesproken. Daarbovenop hebben we ook te maken met ernstige financiële uitdagingen en zelfs bezuinigingen waar voornoemde ontwikkelingen in moeten passen. Kortom een complexe puzzel om ook in de toekomst onze inwoners en ondernemers goed te bedienen. Keuzes om een goede toekomstige robuuste organisatie die aan alle eisen en verwachtingen kan voldoen zijn onvermijdelijk.

Er is urgentie om aan de slag te gaan om geïnformeerde keuzes te kunnen maken en stappen te zetten. Het advies van de Galan-Groep vormt een goede basis. De provincie onderzoekt of zij in financiële sfeer of ondersteuning zou kunnen helpen door het bestuurlijke draagvlak voor oplossingsrichtingen in Noord-Holland nader te laten verkennen. De provincie zet voor de verkenning in op een tussen de OD's afgestemde, gezamenlijke opdracht met (financiële) ondersteuning vanuit de provincie. Als de omgevingsdiensten dit wensen kan dit door de gezamenlijke DB's besloten worden.

Tijdspad integrale besluitvorming toekomst OD NHN

Bovenstaande beschreven besluitvormingsmoment in het najaar 2025 zal als integraal besluitvormingspakket aan het algemeen bestuur kunnen worden aangeboden. Besluitvorming zal vervolgens verwerkt worden in de Kadernota 2027. Aangezien het daarmee samenhangende zienswijzeproces plaats zal vinden in verkiezingstijd, bestaat een kans dat het tempo van besluitvorming hierdoor wordt beïnvloed.

Bijlage(n)

-